

Контрольна робота на період дистанційного навчання

1.Перекладіть українською мовою, поясніть значення і правопис слів іншомовного походження.

Арбитр,бонна,визави,вилля,диктант,имидж,интермеццо,рейтинг,презентация, хобби,эссе,комьютер,конъюктура,монпансье,париет,портъе.

2.Від поданих слів утворіть усі можливі форми дієприкметників.

Літати,перекроїти,посиніти,оцінювати,оцінити,приголомшувати,окрилити,затримувати,знайти, почорніти,охоплювати,захопити,зблякнути, любити, лежати, скласти, засміятися, створити.

3. Перепишіть, розкриваючи дужки. Визначте відміну іменників і їх відмінок. Графічно позначте закінчення.

Нудитися в (неволя), грати на (рояль), слух про (ураження), стояти на (площа), думати про (здійснення) (ідея), подорожувати по (Середня Азія), в тихому (усамітнення), приїзд (парламентарій), йти по (стежка), грати роль у (розвиток) сюжету, заспокоїтися при (думка), стрілятися на (дуель), приїхати до (мати), побувати на (будівництво), підготуватися до (ревізія), брати участь в (екскурсія) .

4. Утворіть від наступних іменників форму родового відмінка однини. Якщо можливі дві форми, вкажіть їх відмінності (сміслові, стилістичні). Придумайте приклади з освіченими формами.

Блиск, бій, град, рік, актор, вітер, виноград, місто, день, дьоготь, дохід, голос, корабель, горох, цибуля, крик, квас, лист, мед, молоко, молоток, народ, вогонь, перець, промах, порох, витрата, сад, стіл, слух, цукор, слід, сміх, суперечка, сніг, хмиз, чай.

5.Утворіть різними способами ступені порівняння прикметників. Обліковий, кароокий, новий, розумний, гіркуватий, банківський, сестрин, високий, маркетинговий, весняний, гарний, дорогий, експортний, поганий, чистий, швидкий, торговельний.

6. Замість крапок поставте, де треба, м'який знак, поясніть правила його вживання:

Низ...ко, пал...ма, Ірпін...ський, різ...блений, пот...мянілий, бояз...ко, близ...кий, ковз...кий, напал...м, Гор...кий, слиз...ко, власниц...кий, колодяз...ні, їдален., Уман...щина, діл...ниц., в'яз...кий, спіл...ні, низ...ка, камін...чик, мен...ший, біл...ший, тон...ший, шіст...надцять, п'ят...десять, близ...кіс...ть, таріл...ці, бур., Хар...ків, буквар., близ.ко, Об., бунтар.,хар...ківс...кий, в'яз...кий,виноградар., низ...кий, токар..., долен...ці, сухар., Натал...чин,поліс...кий, тюр...ма,вишен...ці, відмір...те, узбец...кий, казан...с...кий, календар., нян...чить, гір...кий, п'ят...десять, бас...кий, лицар., удар...те, плос...кінь, кут...ній, лікар., чес...тю, хорол...с...кий, віз...му, в'яз...кіс...т., промін...чик, тітон...ці, селян...с...кий,Перм.,нен...ці.

7. Перекладіть слова українською мовою і запишіть їх, зіставте правопис. Поясніть, чим зумовлені різні написання в обох мовах. Із трьома українськими словами скласти речення.

Харьковский, узбекский, степь, вратарь, Новосибирск, вязкий, турецкий, криворожский, Братск, пишешь, узко, разбираешься, семьдесят, шестьдесят, девятьсот, семьянин, семнадцать, восемьсот, повестью, медью, листья, зорька, спишь, ешьте, режьте, пятьдесят, пятьсот, палац, ранец, венец,

токарь, пекарь, плащ, пробудження, печь, бібліотекарь, дрозь, плач, зяб, букварь, знакомся, тоньше, меньше, лишь, тушь, туш, накинь, севастопольский, товарищ, перевірте.

8. Поставте, де потрібно, м'який знак чи апостроф у словах іншомовного походження. Слова випишіть у три колонки: у першу – з м'яким знаком, у другу – з апострофом, у третю – без м'якого знака і апострофа. Поясніть правопис та значення поданих слів: Пхен...ян, Х...юстон, авен...ю, автопавіл...йон, прем...єра, батал...йон, бл...юз, бл...юмінг, бутон...єрка, б...юро, вал...юта, ін...єкція, вар...єте, В...єтнам, вол...єра, дез...інформація, дос...є, дубл...яж, комп...ютер, П...ємонт, Ф...єзоле, бар...єр, кон...юнктура, п...юпітр, ад...ютант, б...єф, ар...єргард, ател...є, г...яур, б...язь, ранс...європейський, ф...юзеляж, верф...ю, порт...є, шев...йот, ад...ю, Руж...є, монпанс...є., д...юшес, ж...урі, з...економити, камарил...я, конференс...є, Мін...юст, ал...янс, кс...ондз, кур...йоз, к...юрі, Лавуаз...є, л...юк, л...ютня, мад...яр, барел...єф, мезал...янс, кон...як, модел...єр, Мол...єр, м...юзик-хол, н...юанс, Н...юфаундленд, п...єдестал, порт...єра, преспап...є, рант...є, Рив...єра, інтерв...ю, б...юджет, грав...юра, деб...ют, інтер...єр, к...ювет, ком...юніке, кон...юктивіт, кур...єр, к...юре, Лур...є, Монтеск...є, б...юлетень, л...є.

За 1-5 завдання – по 1 б.

6 – 7 завдання – по 2 б.

8 – 3 бали.

Загальна кількість балів - 12

Теоретичний матеріал

Тема: Особливості правопису відмінкових закінчень іменників.

За належністю до роду та за відмінковими закінченнями всі іменники поділяються на чотири відміни.

I відміна: іменники переважно жініч. й деякі іменники чоловічого роду, а також спільного роду із закінченнями **-а, -я** в називному відмінку однини: *вага, гиря, машина, партія, праця; воевода, дядя; голова, сирота, убивця.*

II відміна: а) іменники чоловічого роду з кінцевим приголосним основи та з закінченням **-о** в називному відмінку (переважно назви осіб): *бік, вєлетень, завод, край, майстер, товариш; батько, Дніпро, Петро; татуньо;*

б) іменники середнього роду з закінченнями **-о, -є, -я** (крім іменників із суфіксами **-ат-, -ят-, -єн-** при відмінюванні): *вікно, місто; море, поле, прізвище; весілля, життя, знання;* також іменники із суфіксами згрубілості **-ище, -исько**, утворювані від іменників усіх родів: *вітрище* (від *вітер*), *дівчицько* (від *дівча*), *свекрушицько* (від *свекруха*).

III відміна: іменники жінічого роду з кінцевим приголосним основи: *вість, любов, міць, річ, розкіш, сіль, тінь*, а також слово *мати*, в якому при відмінюванні з'являється суфікс **-єр-**.

IV відміна: іменники середнього роду:

а) з закінченнями **-а, -я**, що приймають перед більшістю відмінкових закінчень суфікси **-ат-, -ят-:** *гуся* (*гусяти*), *дівча* (*дівчати*), *лоша* (*лошати*), *теля* (*теляти*);

б) з закінченням **-я** (із суфіксом **-єн-** при відмінюванні): *ім'я* (*імені*), *плем'я* (*племені*).

Тема: Особливості правопису відмінкових закінчень прикметників.

За характером кінцевого приголосного основи та відмінкових закінчень прикметники поділяються на дві групи — тверду й м'яку.

1. Тверда група прикметників. До твердої групи належать:

а) якісні та відносні прикметники, що мають основу на твердий приголосний і в називному відмінку однини чол. роду закінчуються на **-ий**: безладний, безпорадний, безробітний, бідолашний, величний, веселий, весняний, відповідний, гіркий, глухий, довічний, заможний, західний, книжний, косий, модний, молодий, навчальний, народний, новий, околичний, питомий, поперечний, поточний, працюючий, продажний.

б) Присвійні прикметники із суфіксами **-ів** (після голосного та апострофа **-і́в**), **-ин** (після голосного та апострофа **-і́н**), які в називному відмінку однини чол. роду після цих суфіксів мають нульове закінчення: Андрі́в, батькі́в, Гали́н, ді́дів, доччи́н, Ігорі́в, Марі́їн, няни́н, шевці́в.

в) Усі короткі форми прикметників: варт, винен, годен (згоден), готов, жив, здоров, зелен, ладен, певен, повен, повинен, прав, рад, ясен.

2. М'яка група прикметників. До м'якої групи належать:

а) Відносні прикметники, що мають основу на м'який приголосний **-н-** і в називному відмінку однини чол. роду закінчуються на **-ій** (після голосного **-і́й**): безодній, будній, верхній; весінній, вечірній, всесвітній (кругосвітній), городній, давній (недавній), дорожній (подорожній), досвітній, достатній, дружній (аледружний — з іншим значенням), житній, задній, заміжня, крайній, кутній, літній (повнолітній), майбутній, могутній, мужній, незабутній, новітній, обідній (пообідній), освітній, осінній.

б) Усі прикметники на **-жній**, **-шній**, що походять від прислівників: ближній, внутрішній, вчорашній, давнішній, домашній, завтрашній, зовнішній, колишній, колишній, поздовжній, ранішній, справжній, сьогоднішній, теперішній, торішній (але цього річний), тутешній та ін.

в) Відносні прикметники з основою на **-й**: безкрай, довговій, короткошій; відносні прикметники з відтінком присвійності: братній, орлій, а також якісний прикметник синій.

Ступені порівняння прикметників

1. Вищий ступінь прикметників. Вищий ступінь прикметників утворюється додаванням:

а) Суфікса **-іш-** або **-ш-** до основи чи до кореня звичайної форми якісного прикметника: нов-іш-ий, повн-іш-ий, син-іш-ий, дешев-ш-ий, солод-ш-ий.

б) Слів **більш**, **менш** до звичайної форми якісного прикметника: більш вдалий, більш глибокий, менш вередливий.

2. Найвищий ступінь прикметників. Найвищий ступінь прикметників утворюємо додаванням:

а) Префікса **най-** до форми вищого ступеня: найбільший, найкраща, найменше.

б) Слів **найбільш**, **найменш** до звичайної форми якісного прикметника: найбільш зручний, найбільш стійка, найменш приємне.

Для посилення вживаються при формах найвищого ступеня прикметників частки **що** і **як**; пишуться вони з прикметниками разом: щонайсильніший, якнайбільший, якнайшвидший.

Правопис ненаголошених О, Л, Б, И, І

1. Правопис перевіряється наголосом:

лежати — лежачи, лпзати — лижучи.

2.0 — після ж, ч, ш, щ, дж, й перед складами з а, о, у, и та твердим приголосним:	жовтий, чоловік, шовк, шока, Джонатан, бджола, серйозний.
3. Е — після ж, ч, ш, щ, дж, й перед складами з є, н та м'яким приголосним:	женити, чернетка, шелестіти, щєбінь, джерело.
4-А — перед складом з постійно наголошеним а (я):	багаття, качан, гаряче, але: <i>лопата, поганий</i>
5. Характер чергування порушується при зміні форм слова:	вечір — на вечорі, гай — гайочок, край — краєчок, серпень — серпневий.

Позиційні чергування, пов'язані з милозвучністю

1. Чергування У—В, І—Й.

1* 1. У, В як префікси:

1, У — в чергуються, якщо при цьому не ється значення слова:	вживати — уживати, вчений — учений, вчора — учора.
2. У, в не чергуються: 1) якщо змінюються значення слова: 2) у словах іншомовного походження: 3) у власних назвах:	удача (<i>щасливий випадок</i>) — вдача (<i>характер</i>); враження — ураження, вправа — управа; утопія, ультиматум, ватерлінія, варіант; Уругвай, Уганда, Вірджинія, Вінсент, але: Віллі — Уїллі, <i>Вілбі</i> — Уїлбі, Вокер — <i>Уокер</i> .

Тема: Правопис дієслівних закінчень І та II дієвідмін.

За характером особових закінчень теперішнього часу (або майбутнього часу дієслів доконаного виду) дієслова поділяються на дві дієвідміни: **першу** й **другу**.

До **I дієвідміни** належать дієслова з особовими закінченнями: **-у (-ю), -еш (-єш), -е (-є), -емо (-ємо), -ете (-єте), (-уть),(-ють)**:

кажеш, каже, кажемо, кажете, кажуть; зуміє, зумієш, зуміємо, зумієте, зуміють.

Примітка: Якщо при зміні слів за особами наголос залишається на закінченні, то кореневий приголосний не пом'якшується. Якщо ж наголос переходить на закінчення, то приголосний кореня у першій особі однини та в третій особі множини перед голосним закінчення пом'якшується і відповідно це пом'якшення позначається буквою ю: борю - борють, шлю — шлють.

До **II дієвідміни** належать дієслова з особовими закінченнями: **-у (-ю), -иш (-їш), -ить (-їть), -(і)мо), -ите (-їте), -ать (-ять)**:

мовчиш, мовчить, мовчимо, мовчите, мовчать; склеїш, склеїть, склеїмо, склеїте, склеять.

Примітка: Буквами я, ю, ї позначається кореневий звук [й] разом із голосним закінчення: стою [стойу], стоїш [стойїш], стоять [стойїат*].

Тема: Вживання м'якого знаку.

Ь пишемо в кінці слова	
У початковій формі ім. чол. роду	Учитель, вогонь, стілець, гедзь
У початковій формі ім. жін. роду	Зав'язь, мідь, міць, ніжність, сталь
У початковій формі у числівниках, що	П'ять, шість, дев'ять, одинадцять,

називають одиниці першого й другого десятків	шістнадцять, а також у числівниках двадцять, тридцять
У початковій формі у займенниках і прислівниках, утворених афіксом -сь	Щось, чийсь, котрийсь, десь, колись, кудись
В інфінітиві, якщо він уживається з афіксом -ть (рідко)	Ходи'ть, думать, роби'ть, стоять
Похідні форми змінних слів: Р. в. мн. ім. жін. роду на -а (-я)	Яблунь, пісень, земель
Похідні форми віддієслівних ім. сер. Роду	Знань, значень
О.в. мн. ім. та деяких ім. жін. роду перед закінченням -ми	Саньми, людьми, дітьми, слізьми
Дієслова у II ос. одн. наказового способу	Сядь, стань, їдь
Дієслова у III ос. одн. і множ. теп. і майб. ч. дійсн. Способу	Біжить, сидить, бігають, заспівають, приладнають
Ь пишемо в середині слова	
Перед о	Сьогодні, льотний, трьома, синього
Перед буквами, що позначають тверді приголосні звуки, у тому числі у прикметникових суфіксах -ськ-, -цьк-, -зьк- ; у суфіксах з пестливим значенням -оньк-, -еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-	Більший, батько, сядьте, обухівський, кагарлицький, острозький, голубонька, гарнений, малесенький, радісінький
Після букви л перед буквами, що передають на письмі м'які приголосні звуки	Рибальський, сільський, пальці, Ользі
Після букв, що позначають м'які приголосні, перед буквами я, ю, є, ї , якими позначаються два звуки, у словах іншомовного походження	Конферансьє, рельєф, мільярд. Нью-Йорк, в ескадрильї
Перед буквосполученням йо після л, н	Павільйон, мільйон, сеньйор
Перед афіксом -ся після букви т у III ос. одн. і множ. дієсл. дійсного способу, після інших букв у II. ос. одн.	Зустрічається, зупиняються, посунься
Ь не пишеться	
Після букв, що позначають губні і шиплячі приголосні звуки	Степ, голуб, сімдесят, вісімсот, насип, ніч, ніч, пишеш, смієшся, ріж, ріжете
Після р , що позначає кінцевий звук слова і складу	Буквар, календар, секретар, перевірте, чотирма, Харків (але Горький)
Між буквами, що позначають м'які приголосні звуки	Кузня, сьогодні, кмітливість, сніжинка, весняний (але різьбяр, тьмяний і похідні від цих слів)
Після н перед буквами, якими позначаються шиплячі приголосні та перед суфіксами -ськ-, -ств-	тонший, менший, кінчик, банщик, велетенський, панський, слов'янство, опікунство
У буквосполученнях лц, нц, лч, нч , які походять із лк, нк	Маринці, Маринчин, Галинці, Галинчин
Між буквами, які позначають подовжені м'які приголосні	Приладдя, відкриття, ллється, сіллю, ніччю
Після букви л у суфіксах -алн-, -илн-	Держално, ціпилно (але пестливі форми держальце, пужальце)
У прізвищах після букв д, т, н перед суфіксами -чук, -ченк, -чишин (після букви л перед цими суфіксами м'який знак пишеться)	Радченко, Мітченко, Радчук, Гринчишин Михальчук, Михальченко
На межі частин складних числівників	П'ятнадцять, шістдесят, дев'ятсот

Після букви ц у звуконаслідувальних словах	Бац, клац
Після букви ц в іменниках іншомовного походження	Абзац, шприц, матрац

Тема: Вживання апострофу.

Уживання апострофа. Апостроф пишеться перед Я, Ю, Є, Ї:

1. Після б, п, в, м, ф та р:	б'є, П*ср, В'ячеслав, м'ясо, Стеф'юк, бур'ян.
2. Після префіксів та першої частини складних слів, які закінчуються на приголосний:	об'їхати, роз'юшити, дит'ясла, пів'яшика, пів'юрти, транс'європейський.
3. В іншомовних словах після префіксів, словотвірних частин, що закінчуються на приголосний, а також після г, к, х, ж, ч ш:	ад'ютант, іп'єкція, екстер'єр, комп'ютер, кар'єра, Андорра-ла-ВЧха, Лур'є, Рейк'явік.
4. В усіх похідних словах, коли наявний звук й і тверда, роздільна вимова:	фельд'єгер — фельд'єгерський, Луб'янка — лубенський, але: <i>Фейррбах, Ройя, секвойя.</i>
5. В іншомовних власних назвах після часток де (від франц <i>de</i>) та о:	Д'Артаньян, Жавна Д'Арк, ОТенрі, О'Ніл.

Апостроф не пишеться:

1. Коли перед губним приголосним с інший приголосний (крім Р), який належить до корена:	мавпячий, морквяний, дзвякнути, цвях, але: <i>Карп'юк, Чвр'яченко.мереф'япський.</i>
2. Перед йо, на місці м'якого знака:	серйозний, Воробйов, сеньйор, ательє.
3. Після б, п в, м, ф, г, к, х ж, ч, ш та р на початку складу перед я, ю, є, ї:	кюре, Рєпін, буряк, рюкзак, крючок.
4. У похідних словах, коли відсутній звук й і немає роздільної вимови:	гондольєр, пеньюар, Жуанї, але: <i>Соловьов — солов'їний.</i>

Тема: Вживання м'якого знака в іншомовних словах.

1. У словах іншомовного походження м'яким знаком позначається м'якість зубних **д, т, з, с, ц, л, н** також перед **й, я, ю, є, ї** та в інших випадках відповідно до літературної вимови: **кан'йон, міл'йон, кондот'єр, барельєф, порт'єра, пас'янс, дос'є, ескадриль'я, Нью-Йорк, Лавуаз'є, Кас'янов, Д'ьяконов, Треть'яков, Полоз'єв, асфальт, бюлетень** (але: мадяр, нюанс, дюна, люкс, Цюрих, Аляска).

2. У словах іншомовного походження апостроф ставиться після губних **м, в, п, б, ф**, шиплячих **ш, ч, ж, дж**, задньоротових **г, г, к, х** та **р**, якщо далі чується **й**: **П'ємонт** [п'ємонт], **Б'юкенен, Рів'єра, В'яземський, Рум'янцев, об'єкт, інтерв'ю, комп'ютер, миш'як, Руж'є, Ш'єр, Г'ята, Лонг'їр, Джок'якарта, Х'юстон, Монтеск'є, Лук'ян** (і похідні Лук'яненко, Лук'янівка тощо), **бар'єр, Фур'є**, а також після префікса в словах **ад'ютант, ін'єкція, кон'юнктура, кон'юнктивіт**.

Не пишемо апострофа в тих іншомовних словах, де букви **я, ю, є** позначають м'якість або пом'якшення попереднього приголосного: **бюро** [б'уро], **бюлетень, бязь, мюрид, мюзикхол, пюпітр, фюзеляж, рюкзак, Вюртемберг, Вязьма, Кяхта, Гюго, Кюрі, Пешков, Рюкю** та ін. (хоч у вимові в таких словах може чути́ся звук **й**: [б'уро] і [бйуро], [б'аз'] і [бйаз']).

3. У словах іншомовного походження приголосні у вимові, як правило, не подовжуються: [голан'д'їа], [мароко], [тона], але на письмі букви можуть подвоюватися відповідно до написання цих слів в інших мовах. Подвоєння букв послідовно зберігається тільки у власних назвах та похідних від них словах: **Голландія, голландський, Марокко, марокканець, Дарданелли, дарданелльський, Міссісіпі, Апенніни, Філіппіни, Вінніпег, Канберра; Будда, буддизм, Шиллер, Діккенс, Уатт, Торрїчеллі, Кассандра, Одїссей.**

У загальних назвах іншомовного походження букви звичайно не подвоюються: **клас, група, каса, сума, лібрето, інтермецо, бароко, шосе, тунель, колосальний.**

Подвоєння букв зберігається лише в таких загальних назвах: **тонна, манна, ванна, мадонна, бонна, панно, брутто, нетто, мотто, вілла, муллата** в рідковживаних **аннали, пенні, білль, булла, дурра, мірра** (усього 17 слів). У таких іншомовних словах, як **контрреволюція, ірраціональний, сюрреалїзм, імміграція, інновація, апперцепція, збіг приголосних** стався на межі префікса і кореня в українізованих запозичених іменах букви звичайно не подвоюються: **Авакум, Інокентїй, Іполит, Калїстрат, Кирило, Пилип, Сава, Саватїй; Агнеса, Агрипина, Інеса, Камїла, Мар'яна, Сара.**

Подвоюються букви:

- у чоловічих іменах: **Аполлінарїй, Аполлон, Вассїан, Віссарїон, Геннадїй, Еммануїл, Палладїй;**
- у жіночих іменах: **Алла, Аполлінарія, Аполлонія, Белла, Васса, Віолетта, Ганна, Жанна, Елла, Емма, Іванна, Ізабелла, Інна, Марїанна, Нонна, Римма, Стелла, Сусанна**

М'який знак пишеться:

1. Після д, т, з, с, ц, а, н, дз (<i>Де Ти З'їСи Ці ЛиИи</i>) у кінці слова та складу:	дідусь, кільце, вінець, тїнь, радїсть.
2. Після м'яких приголосних перед я, к), с, ї, приголосними та у кінці прїзвищ:	Аркадїн, Третьяков, Кальянов, Король, але: Днгилев. Тюл^нев (<i>м'який приголосний + А А У П</i>)
3. Б іншомовних словах, назвах після д,т, з, с, ц, л, п перед п, к>, є, ї, йо:	досє, ательє, бульйон, коньяк, В'єнтьян, Сьсра-Леоне, але: бельетаж.
4. Відповідно до вимови після л перед приголосними, в кіпці елів:	альбом, мільйон, бультер'єр, ельф, але: <i>залл, бал. метал, рулон; Аляска. Челябїнськ</i> (<i>спостереження при вимові в А У П</i>)
5. У -льц-, -льч-, -ньц-, -цьч похідних від -льк-, -ньк-:	нянька — няньці, дівчинонька — дівчиноньці, Юлька — Юльці, Галька — Гальці
6. Після м'яких приголосних у середині складу перед о:	льон, дзьоб, трьох, синього, мальований.
7. У суфіксах -зьк-, -ськ-, -цьк- + (-ий), (-о), (-їсть), (ому), (-и):	ВУЗЬКИЙ, ВІЙСЬКО, НІМЕЦЬКИЙ, БЛИЗЬКІСТЬ, ГЯ' ДЯЦЬКИЙ.
8. У змеишено-цестливих суфіксах -еїьк-, -оньк-, -есеїьк-, -ісіньк-, -юсіньк-:	легкий "■" легенький — легесенький, свіжий — свіженький
9. Після л перед наступним приголосним:	більше, сільський, кількість.

Ш Б не ставиться після л у групах •лц-, -лч-, якщо вони походять від -лк-:	балка — балці, галка — галці.
10. У род. відмінку множини іменників ж. р. м'якої групи I відміни й о. р. на -ння(я), -ня(я):	серце — сердець, пісня — пісень, бажання — ба-жапъ.
11. У дієслівних формах дійсного та наказового способу:	робити — робить — роблять, кидати — кинь — киньте.
12. У похідних відмінках, якщо ь є у наз. відмінку іменників:	допъка — доньці, письмо — на письмі, але: дочка — дочці, сторінка — сторівці.

М'який знак не пишеться:

1. Після р у кінці складу:	лікар, секретар, харківський, але: <i>Горький</i> .
2. Після н перед ж, ч, ш, щ та суфіксами -ськ (<ий>), -етв(о):	Інший, кіпчик, освітянство, чигиривський, але: <i>женьшень</i> . <i>Маньчжурія</i> , <i>бриньчати</i> , <i>доньчин</i> .
3. У -лц-, -лч-, -нц-, -нч-, похідних від -як-, -нк-:	сопілка — сопілчин, Наталка — Наталчин, монголка — монголчин, рибалка — рибалчин.
4. Між приголосними, перший з яких м'який (крім л):	щастя, лапцюжок, свято, листя, але: <i>різьбяр</i> , <i>різьба</i> .
5. Після д, т, н (ДиТиНа) перед суфіксами -ченк(о), -чук, -чишнн:	Панченко, Мельничук, Федчишин, але: <i>Михальченко</i> , <i>Михальчук</i> (після л).
6. Між м'якими подовженими приголосними:	буття, каміння, волосся, півріччя, зусилля, але: <i>підносся</i> , <i>кицьці</i> .
7. Після ц у кінці іншомовних іменників:	палац, кварц, Клаузевиц, але: <i>скиталець</i> . <i>Єлець</i> .
8. Після губних б, п, в, м, ф:	любов, вісім, насип, барельєф, скіф.
9. У букво сполученнях зк, ск, які не є суфіксами:	різко, боязкий, баский, Дамаск.

Тема: Вживання апострофу в іншомовних словах.

Апостроф у словах іншомовного походження:

1. Апостроф у словах іншомовного походження та похідних від них пишеться перед я, ю, є, і:

а) Після приголосних б, п, в, м, ф, г, к, х, ж, ч, ш, р: б'єф, комп'ютер, п'єдестал, інтерв'ю, прем'єр, торф'яний, к'янті, миш'як, кар'єра; П'ємонт, П'яченца, Рив'єра, Ак'яб, Іх'ямас; Барб'є, Б'єрнсон, Б'юкенен, Женев'єва, Ф'єзоле, Монтеск'є, Руж'є, Фур'є.

б) Після кінцевого приголосного в префіксах: ад'юнкт, ад'ютант, ін'єкція, кон'юнктура.

2. Апостроф не пишеться:

а) Перед йо: курйоз, серйозний.

б) Коли я, ю позначають пом'якшення попереднього приголосного перед а, у: бязь; бюджет, бюро, пюпітр, мюрид, фюзеляж, кювет, рюкзак, рюш; Барбюс, Бюффон, Вюртемберг, Мюллер, Гюго, Кюв'є, Рюдберг.

Апостроф у прізвищах

Апостроф пишеться після губних, задньоязикових і р перед я, ю, є, ї: Аляб'єв, Арєф'єв, Водоп'янов, В'яльцева, Григор'єв, Захар'їн, Луб'янцев, Лук'янов, Пом'яловський, Прокоф'єв, Рум'янцев, Юр'єв; перед йо апостроф не пишеться: Воробйов, Соловйов.
Примітка. Коли я, ю означають сполучення пом'якшеного приголосного з а, у, то апостроф перед ними не пишеться: Бядуля, Пясецький, Рюмін.

Апостроф у географічних назвах

Апостроф пишеться в географічних назвах після губних, задньоязикових і р, а також після префіксів, що закінчуються приголосним, перед я, ю, є, ї: В'язники, Дем'янськ, Прокоп'євськ, П'ятигорськ, Ак'яр, Амудар'я, Гур'єв; перед йо апостроф не пишеться: Муравйово.

Примітка. Коли я, ю означають сполучення пом'якшеного приголосного з а, у, то апостроф перед ними не пишеться: Вязьма, Кяхта, Крюково, Рязань.